**https://doi.org/10.34142/23129387.2026.74.12**
УДК 159.93
ORCID 0000-0002-1699-7859
ORCID 0009-0009-9594-8489

# АДАПТАЦІЯ БАТАРЕЇ ОПИТУВАЛЬНИКІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ У НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ

***Олексій І. Кузнецов[1ABCD],Андрій Шамбель[2ABCD],***

*Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна*

*1– доцент кафедри психології, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна*
*E-mail: oleksiy.kuznetsov@hnpu.edu.ua*
*2 - аспірант кафедри психології, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна*
*E-mail: a.shambel@i.ua*

*Актуальність дослідження. У статті представлено результати стандартизації опитувальника AEQ, що складається з 24 шкал, що оцінюють дев'ять емоційних рис, пов'язаних з досягненнями: задоволення, надія, гордість, полегшення, гнів, тривога, сором, безнадія та нудьга. Ці шкали організовані в три розділи (три окремі опитувальники), що стосуються академічних умов, пов'язаних з уроком, навчанням та тестуванням. Пункти охоплюють емоційні переживання до, під час або після відповідного середовища, і вони вимірюють афективні, когнітивні, мотиваційні та фізіологічні компоненти кожної емоції. Такий широкий охоплення дозволяє дослідникам вивчати широкий спектр емоційних переживань в академічних умовах.*

*Мета – стандартизувати українську версію методики AEQ (Bieleke et al, 2020).*

*Вибірка. Психометричну вибірку склали здобувачі факультету соціально-гуманітарних наук і соціальних технологій кількістю 273 особи, рівномірно представлені за курсами навчання та статтю.*

*Висновки. У представленому дослідженні було адаптовано опитувальник емоцій досягнення (AEQ) — це теоретично обґрунтований інструмент вимірювання, який дозволяє оцінювати різні емоції досягнення в різних навчальних ситуаціях: на навчальних заняттях, під час навчально-пізнавальної діяльності (радість, надія, гордощі, злість, тривога, сором, безнадія, нудьга) та на іспиті (радість, надія, гордощі, злість, тривога, сором, безнадія, полегшення). Усі питання трьох опитувальників показали високу одномоментну надійність. Виявлено високу внутрішню валідність батареї методик, що визначається наявністю інтеркореляцій між емоціями радості, надії, гордощів, злості, тривоги, сорому та безнадії у різних ситуаціях. Було показано високу тест-ретестову надійність представлених опитувальників, визначено граничні значення норми для кожної емоції в кожній навчальній ситуації.*

***Ключові слова:*** *емоції, досягнення, навчальна діяльність, іспит, навчально-пізнавальна діяльність, академічні заняття, опитувальник, тривога, нудьга, безнадія, сором, злість, гордощі, радість.*

## Adaptation of a battery of questionnaires for the study of emotional states in the education of high school students

***Oleksiy I. Kuznetsov*** [1ABCD]***,Andriy Shambel*** [2ABCD]***,***
*H.S. Skovoroda Kharkiv Natinal Pedagogical University, Ukraine*
*1 –Associate Professor of the Department of Psychology,*
*E-mail: oleksiy.kuznetsov@hnpu.edu.ua*
*2 - graduate student Department of Psychology,*
*E-mail: a.shambel@i.ua*

*Relevance of the study. The article presents the results of the standardization of the AEQ questionnaire, which consists of 24 scales assessing nine emotional traits related to achievements: satisfaction, hope, pride, relief, anger, anxiety, shame, hopelessness, and boredom. These scales are organized into three sections (three separate questionnaires) related to academic settings related to the lesson, teaching, and testing. The items cover emotional experiences before, during, or after the relevant environment, and they measure the affective, cognitive, motivational, and physiological components of each emotion. Such a broad coverage allows researchers to study a wide range of emotional experiences in academic settings.*

*The Aim is to standardize the Ukrainian version of the AEQ methodology (Bieleke et al, 2020). Sample.*

*The psychometric sample consisted of 273 students from the Faculty of Social Sciences and Humanities and Social Technologies, evenly represented by course of study and gender.*

*Conclusions. The presented study adapted the Achievement Emotion Questionnaire (AEQ) - a theoretically grounded measurement tool that allows assessing different emotions of achievement in different learning situations: in classes, during learning and cognitive activities (joy, hope, pride, anger, anxiety, shame, hopelessness, boredom) and in the exam (joy, hope, pride, anger, anxiety, shame, hopelessness, relief). All questions of the three questionnaires showed high single-point reliability. High internal validity of the battery of techniques was revealed, which is determined by the presence of intercorrelations between the emotions of joy, hope, pride, anger, anxiety, shame and hopelessness in different situations. High test-retest reliability of the presented questionnaires was shown, and the limit values of the norm for each emotion in each educational situation were determined.*

***Keywords:*** *emotions, achievements, educational activity, exam, educational and cognitive activity, academic classes, questionnaire, anxiety, boredom, hopelessness, shame, anger, pride, enjoyment.*

**Вступ.** Навчальні умови викликають широкий спектр різноманітних емоцій – студентам подобається вивчати щось нове, вони можуть пишатися своїми результатами тестування, дратуються через обсяг домашнього завдання або нудьгують під час нудного уроку. Приблизно 20 років тому дослідники в галузі освіти вивчали лише деякі з цих емоцій досягнення, переважно як окремі емоції та лише в певних умовах (наприклад, тривога під час іспитів; Zeidner, 1998). Однією з головних причин цієї прогалини в дослідженнях була відсутність комплексних інструментів для вимірювання емоцій у навчальному процесі. Цей недолік було усунено завдяки впровадженню Опитувальника емоцій досягнення (AEQ; Pekrun, Goetz, Frenzel, Barchfeld, & Perry, 2011; Pekrun, Goetz, Titz, & Perry, 2002).

У наших попередніх дослідженнях було запропоновано низку розгорнутих, деталізованих списків емоцій та виявлено специфіку їх прояву у ситуації семінарського та лекційного заняття, а також під час самостійної роботи вдома (Кузнєцов, Фоменко & Кузнецов, 2015), проте ці дослідження виявились надто громіздкими та незручними у психодіагностичній практиці в межах психологічного супроводу освітнього процесу у виші.

Опитувальник емоцій досягнення (AEQ) — це теоретично обґрунтований інструмент вимірювання, який дозволяє оцінювати різні емоції досягнення в різних навчальних ситуаціях. З моменту появи він став популярним і добре зарекомендував себе інструментом у педагогічній психології та за її межами, про що свідчить понад 3400 цитат Google Scholar (станом на грудень 2025 р.).

AEQ заклав основу для новаторських досліджень емоційних переживань у різних освітніх умовах. Одним із ключів до цього успіху є концептуальний охоплення інструменту, який дозволяє всебічний аналіз емоцій, пов'язаних з навчальними досягненнями. AEQ складається з 24 шкал, що оцінюють дев'ять емоційних рис, пов'язаних з досягненнями: задоволення, надія, гордість, полегшення, гнів, тривога, сором, безнадія та нудьга. Ці шкали організовані в три розділи, що

стосуються академічних умов, пов'язаних з уроком, навчанням та тестуванням. Пункти охоплюють емоційні переживання до, під час або після відповідного середовища, і вони вимірюють афективні, когнітивні, мотиваційні та фізіологічні компоненти кожної емоції. Такий широкий охоплення дозволяє дослідникам вивчати широкий спектр емоційних переживань в академічних умовах. Недоліком первинної версії опитувальника виступив його результуючий обсяг: 232 пункти, з яких 80 стосуються емоцій, пов'язаних з уроком (заняттям), 75 пунктів - емоцій, пов'язаних з навчанням загалом, та 77 пунктів - емоцій, пов'язаних з тестуванням. Як вказують автори, надмірна тривалість проходження опитування може ускладнити або навіть зробити неможливим застосування AEQ в емпіричних дослідженнях в освітньому процесі, оскільки час тестування часто обмежений, а довгі анкети можуть змінити досвід, який вони вимірюють (Bieleke et al, 2020).

Згодом було створено короткі версії опитувальника AEQ, це анкети з меншою кількістю пунктів, ніж повні шкали (наприклад, опитувальник емоцій досягнення у математиці AEQ-M (Pekrun, Goetz, & Frenzel, 2005), для учнів початкової школи, яка містить від 2 до 5 пунктів на шкалу (AEQ-ES; Lichtenfeld, Pekrun, Stupnisky, Reiss, & Murayama, 2012), та версія, валідована для використання з дітьми передпідліткового віку, яка містить 4 пункти на шкалу (AEQ-PA; Peixoto, Mata, Monteiro, Sanches, & Pekrun, 2015).

Були проведені адаптації до інших культур та мов, такі як AEQ для філіппінців (King, 2010) та для італійців (Raccanello, 2015), використовують шкали лише з 2 або 3 пунктами на шкалу відповідно. Хоча ці приклади підкреслюють інтерес дослідників до розробки коротких шкал для вимірювання емоцій досягнень, жодна з цих адаптацій не досягає такого ж обсягу, як оригінальна версія (наприклад, щодо кількості емоцій та академічних умов або систематичного охоплення компонентів емоцій), що означає, що вони мають обмежену цінність порівняно з оригінальним AEQ. Саме тому автори оригінальної

методики AEQ розробили її коротку версію (Bieleke et al, 2020), україномовна адаптація якої і виступила **метою** даної статті.

**Вибірка.** Психометричну вибірку склали здобувачі факультету соціально-гуманітарних наук і соціальних технологій кількістю 273 особи, рівномірно представлені за курсами навчання та статтю.

**Результати.** Було визначено психометричні показники трьох методик.

### Опитувальник № 1 Class-related Emotions / Емоції пов'язані із навчальними заняттями

Інструкція. Відвідування занять в університеті може викликати різні почуття. Наступні запитання стосуються емоцій, які ви можете відчувати під час навчання в університеті. Перш ніж відповісти на запитання, пригадайте, будь ласка, кілька типових ситуацій перебування на заняттях, з якими ви стикалися під час навчання. Будь ласка, вкажіть, як ви зазвичай почуваєтеся на уроці. Будь ласка, уважно прочитайте кожне твердження та дайте відповіді за поданою шкалою.

За результатами перевірки одномоментної надійності було виявлено значення альфа Кронбаха, що становить 0,764 (таблиця 1).

*Таблиця 1*

**Оригінальні та перекладені твердження «Опитувальника для вивчення емоцій, пов'язаних із навчальними заняттями» та статистика альфа для них**

| Оригінальні твердження | Переклад / адаптація | Альфа Кронбаха |
|---|---|---|
| Enjoyment /Радість | | |
| 1. I enjoy being in class. | Мені подобаються навчальні заняття у виші. | 0,763 |
| 2. I am looking forward to learning a lot in this class. | Я з нетерпінням очікую початок навчання. | 0,763 |
| 2. I am motivated to go to this class because it's exciting. | Я прагну навчатися, тому що це захопливе заняття. | 0,763 |
| 3. I enjoy participating so | Навчальні заняття | 0,763 |

| | | |
|---|---|---|
| much that I get energized. | заряджають мене енергією. | |
| Hope /Надія | | |
| 1. I am confident when I go to class. | На заняттях я почуваюся впевнено | 0,763 |
| 2. I am full of hope. | Я переповнений надією | 0,763 |
| 3. I am confident because I understand the material. | Я впевнений, тому що розумію матеріал | 0,761 |
| 4. Being confident that I will understand the material motivates me. | Впевнений, що зможу зрозуміти весь навчальний матеріал | 0,762 |
| Pride /Гордощі | | |
| 1. I am proud of myself. | Я пишаюся собою | 0,763 |
| 2. I think that I can be proud of what I know about this subject. | Я впевнений, що можу пишатися своїми знаннями навчального матеріалу | 0,763 |
| 3. Because I take pride in my accomplishments in this course, I am motivated to continue. | Оскільки я задоволений своїми попередніми успіхами у навчанні, це мотивує мене продовжувати навчання | 0,763 |
| 4. When I do well in class, my heart throbs with pride. | Коли я досягаю успіхів у навчанні я пишаюся собою | 0,760 |
| Anger /Злість | | |
| 1. I am angry. | Навчальні заняття мене дратують | 0,763 |
| 2. When I think of the time I waste in class I get aggravated. | Дратуюся, коли думаю про те, скільки гаю часу на заняттях | 0,762 |
| 3. I wish I didn't have to attend class because it makes me angry. | Хотів би я не ходити на заняття, тому що вони мене дратують | 0,763 |
| 4. I feel anger welling up in me. | На заняттях я відчуваю як мене накриває злість | 0,763 |
| Anxiety /Тривога | | |
| 1. I feel nervous in | На заняттях я нервую | 0,761 |

| | | |
|---|---|---|
| class. | | |
| 2. Even before class, I worry whether I will be able to understand the material. | Навіть до заняття я хвилююся, чи зможу зрозуміти матеріал. | 0,763 |
| 3. Because I'm so nervous I would rather skip the class. | Через те, що я так нервую, я б волів пропустити заняття. | 0,763 |
| 4. I get tense in class. | Я напружуюся на занятті. | 0,759 |
| Shame /Сором | | |
| 1. I get embarrassed. | Мені стає ніяково. | 0,763 |
| 2. When I say anything in class I feel like I am making a fool of myself. | Коли я щось кажу на уроці, мені здається, що я виставляю себе дурнем. | 0,762 |
| 3. After I have said something in class I wish I could crawl into a hole and hide. | Після того, як я щось скажу на уроці, мені хочеться залізти в нору та сховатися. | 0,763 |
| 4. Because I get embarrassed, I become tense and inhibited. | Через те, що мені стає ніяково, я стаю напруженим та скутим. | 0,761 |
| Hopelessness / Безнадія | | |
| 1. I feel hopeless. | На заняттях відчуваю безнадію | 0,763 |
| 2. I have lost all hope in understanding this class. | Я втратив віру у те, що зможу зрозуміти навчальний матеріал | 0,763 |
| 3. Because I've given up, I don't have energy to go to class. | Я здався та не маю сил відвідувати заняття | 0,764 |
| 4. I feel so hopeless all my energy is depleted. | Я відчуваю себе таким безнадійним, що моя енергія вичерпана. | 0,765 |
| Boredom /Нудьга | | |
| 1. I get bored. | На заняттях мені нудно | 0,763 |
| 2. The lecture bores | Викладач проводить нудні | 0,763 |

| | | |
|---|---|---|
| me. | заняття | |
| 3. I think about what else I might be doing rather than sitting in this boring class. | Я завжди думаю, що радше зайнявся чимось іншим, аніж сидіти на цих нудних заняттях | 0,763 |
| 4. I get restless because I can't wait for the class to end. | Відчуваю неспокій, тому що не можу дочекатися закінчення заняття | 0,763 |

**Опитувальник № 2 Learning-related Emotions / Емоції пов'язані із навчально-пізнавальною діяльністю**

Інструкція. Навчання в університеті може викликати різні почуття. Наступні запитання стосуються емоцій, які ви можете відчувати під час навчально-пізнавальної діяльності, як на заняттях, так і протягом виконання самостійних завдань. Перш ніж відповідати на запитання, пригадайте, будь ласка, кілька типових ситуацій учіння, з якими ви стикалися під час оволодіння певним навчальним матеріалом. Будь ласка, вкажіть, як ви зазвичай почуваєтеся під час учіння. Будь ласка, уважно прочитайте кожне твердження та дайте відповіді за поданою шкалою.

За результатами перевірки одномоментної надійності було виявлено значення альфа Кронбаха, що становить 0,740 (таблиця 2).

*Таблиця 2*

**Оригінальні та перекладені твердження «Опитувальника для вивчення емоцій, пов'язаних із навчально-пізнавальною діяльністю» та статистика альфа для них**

| Оригінальні твердження | Переклад / адаптація | Альфа Кронбаха |
|---|---|---|
| Enjoyment /Радість | | |
| I enjoy the challenge of learning the material. | Мені подобається вивчати навчальний матеріал. | 0,739 |
| I enjoy dealing with the course material. | Мені подобається працювати з матеріалом курсу. | 0,739 |
| I am so happy about the progress I made that I am | Я настільки щасливий досягнутим прогресом, що | 0,739 |

| | | |
|---|---|---|
| motivated to continue studying. | маю мотивацію продовжувати навчання. | |
| When my studies are going well, it gives me a rush. | Коли моє навчання йде добре, це дає мені стимул рухатися вперед | 0,739 |
| Hope /Надія | | |
| I feel confident when studying. | Під час навчання почуваюся впевнено. | 0,739 |
| I feel confident that I will be able to master the material. | Я впевнений, що зможу засвоїти матеріал. | 0,739 |
| I feel optimistic that I will make good progress at studying. | Я відчуваю оптимізм, що досягну хороших успіхів у навчанні. | 0,739 |
| My sense of confidence motivates me. | Моє почуття впевненості мотивує мене. | 0,738 |
| Pride /Гордощі | | |
| I'm proud of myself. | Я пишаюся собою. | 0,739 |
| I think I can be proud of my accomplishments at studying. | Я думаю, що можу пишатися своїми успіхами у навчанні. | 0,739 |
| Because I want to be proud of my accomplishments, I am very motivated. | Оскільки я хочу пишатися своїми досягненнями, я дуже мотивований. | 0,739 |
| When I excel at my work, I swell with pride. | Коли я досягаю успіхів у своїй роботі, я пишаюся. | 0,739 |
| Anger /Злість | | |
| Studying makes me irritated. | Навчання мене дратує. | 0,737 |
| I get annoyed about having to study. | Мене дратує необхідність вчитися. | 0,739 |
| I get so angry I feel like throwing the textbook out of the window. | Я так злюся, що мені хочеться викинути підручник із вікна. | 0,739 |
| When I sit at my desk for a long time, my irritation makes me restless. | Коли я довго сиджу за письмовим столом, моє роздратування викликає у мене неспокій. | 0,738 |

| | | |
|---|---|---|
| Anxiety /Тривога | | |
| I get tense and nervous while studying. | Я напружуюсь і нервую під час навчання. | 0,739 |
| I worry whether I'm able to cope with all my work. | Я хвилююся, чи зможу я впоратися з усім навчальним навантаженням | 0,737 |
| While studying I feel like distracting myself in order to reduce my anxiety. | Під час навчання мені хочеться відволіктися, щоб зменшити хвилювання. | 0,739 |
| Worry about not completing the material makes me sweat. | Хвилювання про те, що я не вивчив матеріал, виснажує мене | 0,741 |
| Shame /Сором | | |
| I feel ashamed. | Мені соромно. | 0,739 |
| I feel ashamed when I realize that I lack ability. | Мені соромно, коли я розумію, що мені бракує здібностей. | 0,739 |
| Because I have had so much trouble with the course material, I avoid discussing it. | Оскільки у мене було так багато проблем з матеріалом курсу, я уникаю його обговорення. | 0,741 |
| When somebody notices how little I understand I avoid eye contact. | Коли хтось помічає, як мало я розумію, я уникаю зорового контакту. | 0,739 |
| Hopelessness / Безнадія | | |
| I feel helpless. | Я відчуваю безнадію, коли мені необхідно вивчити навчальний матеріал | 0,739 |
| I'm resigned to the fact that I don't have the capacity to master this material. | Я змирився з тим фактом, що не маю можливості освоїти цей матеріал. | 0,737 |
| I feel so helpless that I can't give my studies my full efforts. | Я почуваюся настільки безпорадним, що не можу повністю віддаватись навчанню. | 0,739 |
| My lack of confidence makes me exhausted | Моя відсутність впевненості змушує мене | 0,741 |

| | | |
|---|---|---|
| before I even start. | виснажуватися ще до того, як я починаю щось вивчати | |
| Boredom /Нудьга | | |
| Studying for my courses bores me. | Навчання на моїх курсах набридло мені. | 0,739 |
| The material is so boring that I find myself daydreaming. | Матеріал настільки нудний, що я часто замріююся | 0,734 |
| I would rather put off this boring work till tomorrow. | Я краще відкладу цю нудну навчальну роботу на наступний день | 0,739 |
| While studying I seem to drift off because it's so boring. | Під час навчання я ніби віддаляюся, тому що це так нудно. | 0,735 |

**Опитувальник № 3 Test-related Emotions / Емоції на іспиті**

Інструкція. Заліки та іспити можуть викликати різні почуття. Наступні запитання стосуються емоцій, які ви можете відчувати під час здачі заліків чи іспитів в університеті. Перш ніж відповідати на запитання, пригадайте, будь ласка, кілька типових ситуацій складання тестів чи іспитів, з якими ви стикалися під час навчання. Будь ласка, вкажіть, як ви зазвичай почуваєтеся під час складання тесту чи іспиту. Будь ласка, уважно прочитайте кожне твердження та дайте відповіді за поданою шкалою.

За результатами перевірки одномоментної надійності було виявлено значення альфа Кронбаха, що становить 0,855 (таблиця 3).

*Таблиця 3*

**Оригінальні та перекладені твердження «Опитувальника для вивчення емоцій на іспиті» та статистика альфа для них**

| Оригінальні твердження | Переклад / адаптація | Альфа Кронбаха |
|---|---|---|
| Enjoyment /Радість | | |
| I enjoy taking the exam. | Мені подобається складати іспити | 0,854 |
| For me the test is a challenge that is | Іспит для мене - це цікавий виклик | 0,854 |

| | | |
|---|---|---|
| enjoyable. | | |
| Because I enjoy preparing for the test, I'm motivated to do more than is necessary. | Я вмотивований на підготовку до іспиту, тому що мені подобається готуватися до нього | 0,854 |
| Before taking the exam, I sense a feeling of eagerness. | Я з нетерпінням очікую початок іспиту | 0,854 |
| Hope /Надія | | |
| I am optimistic that everything will work out fine. | Я оптимістично ставлюся до іспитів, тому що впевнений, що все буде добре | 0,854 |
| I am very confident. | Я дуже впевнений перед іспитами | 0,854 |
| I think about my exam optimistically. | Я оптимістично ставлюся до складання іспитів | 0,854 |
| My confidence motivates me to prepare well. | Моя впевненість мотивує готуватися добре до іспитів | 0,854 |
| Pride /Гордощі | | |
| I am proud of myself. | Я пишаюся собою | 0,854 |
| I'm proud of how well I mastered the exam. | Я пишаюся тим, як добре підготувався до іспиту | 0,854 |
| Pride in my knowledge fuels my efforts in doing the test. | Гордощі за свої знання підкріплюють мене на іспиті | 0,854 |
| After the exam I feel ten feet taller because I'm so proud. | Після іспиту я самий зростаю у своїх очах | 0,854 |
| Relief / Полегшення | | |
| After the exam I feel relief. (*) | Після іспиту я відчуває полегшення | 0,854 |
| After the exam I feel freed. (*) | Після іспиту я відчуваю себе вільною(им) | 0,854 |
| After the exam the tension in my stomach is dissipated. (*) | Після іспиту у мене зникає напруга і біль у животі | 0,854 |
| After the exam I finally can breathe easy again. (*) | Після іспиту я нарешті можу спокійно дихати | 0,854 |

| | | |
|---|---|---|
| Anger /Злість | | |
| I get angry. | Перед іспитом я дратівливий | 0,850 |
| I get angry about the teacher's grading standards. | Я злюся через те, які вимоги висуває викладач на іспиті | 0,854 |
| I wish I could tell the teacher off. | Хотів би я мати змогу сказати викладачу, все що я про нього думаю | 0,853 |
| My anger makes the blood rush to my head. | Від мого гніву кров приливає до голови | 0,854 |
| Anxiety /Тривога | | |
| I am very nervous. | Я дуже нервую перед іспитом | 0,850 |
| I worry whether the test will be too difficult. | Я хвилююся через те, що іспит може бути надто складним | 0,854 |
| I get so nervous I wish I could just skip the exam. | Я так нервую, що хотів би просто пропустити іспит. | 0,854 |
| At the beginning of the test, my heart starts pounding. | На початку іспиту моє серце починає калатати | 0,854 |
| Shame /Сором | | |
| I feel ashamed. | На іспиті я відчуває сором | 0,851 |
| I get embarrassed because I can't answer the questions correctly. | Мені стає ніяково, тому що я не можу правильно відповісти на запитання. | 0,852 |
| I get so embarrassed I want to run and hide. | Мені стає так соромно, що я хочу втекти і сховатися | 0,854 |
| Because I am ashamed my pulse races. | Через те що мені соромно, пульс прискорюється | 0,854 |
| Hopelessness / Безнадія | | |
| I feel hopeless. | На іспиті я переживаю почуття безнадії | 0,852 |
| I start to think that no matter how hard I try I won't succeed on the test. | Я починаю думати, що незважаючи на те скільки зусиль я витратив на підготовку, все одно не буду мати успіху на іспиті | 0,854 |
| I feel like giving up. | На іспиті «я здаюся» | 0,853 |
| I feel so resigned that I have no energy. | Я відчуваю себе настільки примиреним із | 0,854 |

| | | |
|---|---|---|
| | труднощами іспиту, що в мене немає сил. | |

Внутрішня валідність батареї методик визначається наявністю інтеркореляцій між відповідними емоціями. Так емоції радості, надії, гордощів, злості, тривоги, сорому та безнадії корелюють у діапазоні 0,7-0,8. Почуття нудьги на заняттях та при виконанні навчально-пізнавальної діяльності також позитивно корелюють r=0,87.

Граничні значення норми визначено через аналіз описових статистик і подані у таблицях 4-6.

*Таблиця 4*

**Описові статистики для шкал «Емоцій на заняттях» і граничні значення норми**

| Шкали | Мін | Макс | Середнє | Ст.відх | Границі норми |
|---|---|---|---|---|---|
| Радість на заняттях | 4 | 20 | 12,84 | 5,13 | 7-17 |
| Надія на заняттях | 4 | 20 | 12,97 | 5,10 | 7-17 |
| Гордощі на заняттях | 4 | 20 | 12,35 | 5,19 | 7-17 |
| Злість на заняттях | 4 | 18 | 8,32 | 2,70 | 6-10 |
| Тривога на заняттях | 4 | 20 | 13,72 | 4,66 | 9-17 |
| Безнадія на заняттях | 4 | 20 | 10,80 | 5,14 | 5-15 |
| Сором на заняттях | 4 | 20 | 10,74 | 4,88 | 5-15 |
| Нудьга на заняттях | 4 | 20 | 13,26 | 5,17 | 8-17 |

Граничні значення норми для перших двох опитувальників майже повністю збігаються. Визначено вищі норми тривоги і нудьги під час самостійної навчально-пізнавальної діяльності у порівнянні із показниками цих емоційна заняттях.9

*Таблиця 5*

**Описові статистики для шкал «Емоцій у навчально-пізнавальній діяльності» і граничні значення норми**

| Шкали | Мін | Макс | Середнє | Ст.відх | Границі норми |
|---|---|---|---|---|---|
| Радість | 4 | 20 | 12,75 | 5,10 | 7-17 |
| Надія | 4 | 20 | 13,03 | 5,03 | 8-17 |
| Гордощі | 4 | 20 | 12,53 | 5,18 | 7-17 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Злість | 4 | 18 | 8,58 | 3,04 | 5-11 |
| Тривога | 4 | 20 | 13,72 | 4,66 | 9-17 |
| Безнадія | 4 | 20 | 10,86 | 5,24 | 5-15 |
| Сором | 4 | 20 | 10,94 | 5,09 | 5-15 |
| Нудьга | 4 | 20 | 12,68 | 5,09 | 7-17 |

*Таблиця 6*

**Описові статистики для шкал «Емоцій на іспиті» і граничні значення норми**

| Шкали | Мін | Макс | Середнє | Ст.відх | Границі норми |
|---|---|---|---|---|---|
| Радість | 4 | 20 | 10,65 | 5,26 | 5-15 |
| Надія | 4 | 20 | 10,68 | 5,22 | 5-15 |
| Гордощі | 4 | 20 | 12,35 | 5,29 | 7-17 |
| Злість | 4 | 20 | 9,15 | 3,58 | 6-12 |
| Тривога | 4 | 20 | 13,76 | 4,69 | 9-17 |
| Безнадія | 4 | 20 | 10,94 | 4,89 | 6-14 |
| Сором | 4 | 20 | 11,10 | 5,09 | 6-16 |
| Полегшення | 4 | 20 | 8,48 | 4,56 | 4-12 |

Було показано високу тест-ретестову надійність представлених опитувальників (через 2 місяці для перших двох і протягом наступної сесії через 6 місяців – для третьої) у діапазоні коефіцієнтів 0,8-0,9, $p<0,0001$.

**Висновки.** У представленому дослідженні було адаптовано опитувальник емоцій досягнення (AEQ) — це теоретично обґрунтований інструмент вимірювання, який дозволяє оцінювати різні емоції досягнення в різних навчальних ситуаціях: на навчальних заняттях, під час навчально-пізнавальної діяльності (радість, надія, гордощі, злість, тривога, сором, безнадія, нудьга) та на іспиті (радість, надія, гордощі, злість, тривога, сором, безнадія, полегшення). Усі питання трьох опитувальників показали високу одномоментну надійність. Виявлено високу внутрішню валідність батареї методик, що визначається наявністю інтеркореляцій між емоціями радості, надії, гордощів, злості, тривоги, сорому та безнадії у різних ситуаціях. Було показано високу тест-ретестову надійність представлених опитувальників, визначено граничні значення норми для кожної емоції в кожній навчальній ситуації.

**Етика, фінансування, конфлікт інтересів.** Автори підтверджують дотримання принципів та стандартів публікаційної етики, що відповідають COPE та рекомендаціям міжнародних медичних редакторів. Зовнішнє фінансування не отримувалося. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

### *Література:*

Кузнєцов М.А., Фоменко К.І., Кузнецов О.І. (2015). Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності [монографія]. Харків: ХНПУ. 339 с.

Bieleke, M., Gogol, K., Goetz, T., & Pekrun, R. (in press). The AEQ-S: A short version of the Achievement Emotions Questionnaire. Contemporary Educational Psychology, 101940. Advance online publication. https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101940

Pekrun, R., Goetz, T., Frenzel, A. C., Barchfeld, P., & Perry, R. P. (2011). Measuring emotions in students' learning performance: The achievement emotions questionnaire (AEQ). Contemporary Educational Psychology, 36, 36–48. https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2010.10.002

Pekrun, R., Goetz, T., Titz, W., & Perry, R. P. (2002). Academic emotions in students' self-regulated learning and achievement: A program of qualitative and quantitative research. Educational Psychologist, 37, 91–105. https://doi.org/10.1207/S15326985EP3702_4

Отримано: 05 01 2026 року
Прорецензовано: 20 01 2026 року
Прийнято до друку: 23 01 2026 року